

SÖKANDE

Gävle Lagerhus Aktiebolag, 556149-9483
Gävle Hamn
Fredriksskans
805 95 Gävle

SAKEN

Ansökan om tillstånd till utfyllnad av vattenområden samt anläggande av nya kajer och pirar m.m. inom Gävle hamnområde, Gävle kommun

Ao: 52/53 x: 673150 y: 157700

DOMSLUT

1. Tillstånd

Miljödomstolen lämnar Gävle Lagerhus AB tillstånd enligt miljöbalken att inom fastigheterna Gävle Fredriksskans 2:1 och 15:1 samt Gävle Kastet 3:1 och 3:2

dels anlägga fyra kajer, två pirar och en fast rollon/rolloff ramp,

dels inom tre vattenområden skapa markytor för verksamheten genom uppläggning av ca 1,5 miljoner m³ stabiliserade muddermassor, alternativt massor med inerta egenskaper.

Tillståndet får tas i anspråk även om domen inte har vunnit laga kraft. Som villkor härför gäller att sökanden hos Länsstyrelsen i Gävleborgs län ställer säkerhet för den ersättning som kan komma att utgå om domen ändras. I fråga om slaget av säkerhet gäller 2 kap 25 § utsökningsbalken.

2. Villkor för tillståndet

- a) Arbetena skall utföras i huvudsaklig överensstämmelse med vad sökanden angett i ansökningshandlingarna och i övrigt åtagit sig i målet.
- b) Sökanden skall i samråd med tillsynsmyndigheten utarbeta ett kontrollprogram rörande vattenmiljön och bottensedimenten i det berörda området. Kontrollprogrammet skall även omfatta en utredning om hur muddermassorna med olika föroreningsgrad skall hanteras för minimering av föroreningsrisken på lång sikt.

- c) Gruvlände arbeten skall undvikas under perioden den 1 april - den 30 september.
- d) Miljödomstolen överlåter med stöd av 22 kap 25 § 3 st miljöbalken till tillsynsmyndigheten att föreskriva ytterligare villkor i fråga om försiktighetsmått och skyddsåtgärder och förordna om ytterligare bestämmelser vid följande arbeten.
 - vid stabilisering/solidifiering och uppläggning av muddermassor,
 - vid klassificering och uppläggning av inerta massor,
 - vid iordningställande av marktytor, samt
 - vid utförande av gruvlände arbeten
- e) Under arbetstiden skall Naturvårdverkets riktlinjer för externt byggbuller innehållas.
- f) Sökanden skall i förväg underrätta tillsynsmyndigheten om tidpunkt för påbörjande av arbetena.
- g) Enligt 6 kap 5 § lagen med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet skall sökanden, som kompensation för negativ påverkan på fiskbestånd och fiske, till Fiskeriverket utge en engångsersättning om 100 000 kr innan tillståndet tas i anspråk. Avgiften skall användas till främjande av skyddsvärda arter som lax, ål och nejonöga eller andra fiskvårdande åtgärder i närliggande kustområden eller kustmynnande vattendrag.

3. Övrigt

- a) Arbetena för vattenverksamheten skall vara utförda och den miljöfarliga verksamheten igångsatt senast inom 10 år från det att domen vunnit laga kraft.
 - b) Anspråk på grund av oförutsedd skada får framställas inom 5 år från arbetstidens utgång.
 - c) Miljödomstolen finner att den av sökanden ingivna miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven enligt 6 kap miljöbalken.
 - d) Sökanden förpliktas ersätta Länsstyrelsen i Gävleborgs län för rättegångskostnader avseende ombudsarvode med 12 000 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen.
 - e) Miljödomstolen fastställer prövningsavgiften enligt förordningen om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken till samma belopp som tidigare bestämts, 400 000 kr.
-

ANSÖKAN

Gävle Lagerhus AB har ansökt om tillstånd enligt **bilaga 1**.

SYNPUNKTER PÅ ANSÖKAN M.M.

Fiskeriverket har anfört bl.a. följande. Delar av havsområdet i Gävlebukten är klassade som riksintresse för yrkesfisket. Kust- och havsområdet i anslutning till de ansökta arbetena utgör lek- och/eller uppväxtområden för ekonomiskt viktiga arter som strömming, sik, havsöring, lax, abborre, gädda och gös. I Inre Fjärden i Gävle mynnar Gavleån och Testeboån med värdefulla bestånd av bl.a. lax, havsöring, gös och vimma. Dessa arter utnyttjar åarna för reproduktion och deras upp- och utvandringsstråk till kustområdet passerar i omedelbar närhet till Gävle hamnområde. Ett förhållandevis omfattande sport-, fritids- och yrkesfiske bedrivs i de havs-, kust- och sötvattensområden som kan komma att beröras av ansökta arbeten. Testeboån är för närvarande föremål för restaurering syftande till att återställa ån i första hand med avseende på naturreproducerad lax. Ansökta åtgärder kommer att påverka fiskbestånd och fiske i berörda områden. Temporärt berörs närliggande vattenområden genom uppkomst av grumling i samband med utgrävning för anläggande av kajer och pিরer. Vidare kan förorenat överskottsvatten komma att släppas ut till omkringliggande vattenområden i samband med utfyllnadsarbetena. Fiskeriverket bedömer att sådan grumlingspåverkan blir av övergående karaktär och delvis kan begränsas genom skadeförebyggande åtgärder. För framtiden kommer bestående skada att uppkomma till följd av utfyllnad av tre vattenområden. Ansökt invallning och utfyllnad av befintliga vattenområden kommer att innebära att en yta av ca. 13 ha permanent kommer att undandras från framtida produktion av fisk samt övrig vattenanknuten fauna. Miljökajens slutliga utformning, såsom den redovisas i sökandens kompletterande uppgifter, innebär att utfyllnaden i detta område minskas till att omfatta ca. 3,4 ha. Verket ser detta som positivt då området närmast Barsagrund därigenom inte kommer att fyllas ut. Grumlande arbeten bör så långt möjligt utföras under perioden november-april då den biologiska aktiviteten är som lägst i angränsande vattenområden och då lek, yngelutveckling, tillväxt, vandring m.m. är begränsade hos de flesta förekommande fiskarter och hos övrig fauna. Samtidigt är fiskets utövande under denna tid förhållandevis begränsat sett över året. Arbetsme-

toderna vid anläggande av utfyllnadsområden, kajer och pirar skall anpassas så att kontaminerade och övriga sediment i största möjliga mån behålls intakta och påverkar omgivande vattenområden i så liten omfattning som möjligt. Även om skadeförebyggande åtgärder genomförs i samband med arbetena kan negativ påverkan på fiskbestånd och fiske i området påräknas. Negativ inverkan uppstår genom temporär och övergående grumlingspåverkan vid muddring och dumpning samt genom permanent bortfall av fiskproduktion m.m. genom invallning och utfyllnad av ca. 13 ha befintliga vattenområden. Fiskeriverket föreslår att en skönsmässig skadebedömning av arbetenas inverkan på omgivande fiskbestånd och fiske görs. Storleken av denna bedöms utifrån föreliggande ansökans omfattning samt erfarenheter från skadekompensation i jämförbara projekt, exempelvis arbeten med Tunadalshamnen, Korstabäckskajen och Ortvikens massafabrik, alla belägna i Sundsvallsbukten. Således föreslås som kompensation för den negativa påverkan på fiske och fiskbestånd som kan uppstå till följd av ansökta arbeten en engångsavgift enligt 6 kap 5 § lagen med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet om 200 000 kr. Avgiften föreslås användas till främjande av skyddsvärda arter som lax, ål, och nejonöga eller andra fiskevårdande åtgärder i närliggande kustområden eller kustmynnande vattendrag. Som upplysning kan nämnas att avgiftens storlek är fullt jämförbar med de avgifter som utdömts i ovan nämnda vattenföretag i Sundsvallsbukten. I förevarande mål skulle den kapitaliserade ersättningen uppgå till ett årligt belopp om ca. 600 kr per ha, vilket Fiskeriverket inte på något sätt bedömer vara en orimlig kompensation. Under förutsättning att ovanstående beaktas finns ingen erinran mot företaget från allmän fiskesynpunkt.

Länsstyrelsen i Gävleborgs län har yttrat i huvudsak följande. Ansökan tillstyrks, varvid tillståndet bör förenas med följande villkor.

1. Allmänt villkor.
2. Innan muddermassor läggs upp bakom kaj måste bolaget säkerställa att aktuella muddermassor inte innehåller farliga ämnen, d.v.s. att de klassas som avfallstypen 170506.
3. Vad avser den yrkade uppläggningsen av inerta massor ska bolaget tillse att endast avfall med inerta egenskaper läggs upp. Endast avfallstyper som klarar

24 § NFS 2004:10 eller sådana avfall som inte överskrider gränsvärdena för utlakning i 22 § och totalhalten av organiska parametrar i 23 § i samma föreskrift får läggas upp. Provtagning och laktester ska utföras i enlighet med de gällande standarder som uppges i föreskriften.

4. Grumlande arbeten ska undvikas under perioden 1 april till den 30 september.
5. Användning av annat bindemedel i samband med stabilisering/solidifiering än cement/merit eller kalk/gips/cement får endast ske efter godkännande från tillsynsmyndigheten.
6. Respektive delyta ska iordningställas senast ett år efter att uppläggningsytan på aktuell delyta är klar. Med iordningställning avses att ytan ska förses med asfalt och ett dagvattensystem för att avleda det dagvatten som uppkommer på ytan. För ytor som kan utsättas för oljespill ska dagvattensystemet i första hand anslutas hamnens gemensamma ledningssystem för oljeförande avloppsvatten. I andra hand ska dagvattnet från sådana ytor passera en fungerande klass 1-oljeavskiljare som är dimensionerad för att klara 5 mg/l mätt som oljeindex. Oljeavskiljare ska i så fall tömmas regelbundet och underhållas väl.
7. Under arbetstiden ska Naturvårdsverkets riktvärden i NFS 2004:15. för byggbuller innehållas.
8. Sökanden ska i samråd med tillsynsmyndigheten utarbeta ett kontrollprogram för anläggningsarbetena rörande vattenmiljön och bottensedimenten i de berörda områdena. Om det visar sig att de förslagna skyddsåtgärderna inte är tillräckliga får tillsynsmyndigheten föreskriva ytterligare skyddsåtgärder för att undvika förorenings spridning.
9. Sökanden ska i förväg meddela tillsynsmyndigheten om när arbetena kommer att starta.

Därjämte har länsstyrelsen föreslagit ett villkor av innehåll att frågan om hur mudermassor med olika föroreningsgrad ska läggas upp för att minimera föroreningsrisken på lång sikt ska utredas i samråd med länsstyrelsen och att miljödomstolen överlåter till länsstyrelsen att fastställa villkor med anledning av utredningen.

Till stöd för sin bedömning har länsstyrelsen anfört att anläggandet av kajerna kommer under arbetstiden att leda till störningar i omgivningen, bl.a. i form av grumling och buller. Länsstyrelsen bedömer dock att anläggandet av de nya kajerna i sig inte påverkar Natura 2000-området i Testeboåns delta. Kajerna möjliggör en framtida ökning av godshanteringen i hamnen och därmed också en ökad transport på den järnvägsbank som utgör gräns för området. Om ökningen av godshanteringen inte ryms inom ramen för Gävle hamns tillstånd till miljöfarlig verksamhet krävs även en prövning enligt 9 kap miljöbalken för ianspråkstagande av kajerna. Sammanfattningsvis anser länsstyrelsen att de nya kajerna medför fördelar som överväger främst under byggskedet uppkommande nackdelar.

SÖKANDENS BEMÖTANDE AV AVGIVNA SYNPUNKTER

Bolaget har ingen erinran mot länsstyrelsens förslag om samråd avseende uppläggning av muddermassor med olika föroreningsgrad. Vad avser övriga av länsstyrelsen föreslagna villkor har bolaget enbart invändningar mot villkor 4, eftersom det förmodligen kommer att vara nödvändigt att genomföra grumlande arbeten också under tiden den 1 april - den 30 september. Vad gäller Fiskeriverkets begäran om engångsavgift medges 40 000 kr som ett skäligt belopp. Fiskeriverket har inte redovisat någon utredning till stöd för sitt yrkande och bolaget har svårt att tro att de ansökta arbetena kommer att medföra skador utöver medgivet belopp.

MILJÖDOMSTOLENS SKÄL

Miljödomstolen finner att den av sökanden upprättade miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven på en sådan beskrivning enligt 6 kap miljöbalken.

Sökanden har rådighet att bedriva vattenverksamhet enligt bestämmelserna i 2 kap 4 § lagen med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet, eftersom ansökan avser vattenverksamhet i allmän farled och allmän hamn.

De planerade åtgärderna kommer att förbättra möjligheterna att utföra transporter på ett miljövänligt sätt, vilket blir till stor nytta för samhället. Företrädare för motstående intressen har inte heller ifrågasatt tillåtligheten av de ansökta åtgärderna. Mil-

miljödomstolen finner vid en samlad bedömning att det inte föreligger något hinder mot de ansökta åtgärderna på grund av de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap miljöbalken, hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap miljöbalken eller planbestämmelserna i 16 kap 4 § miljöbalken. Hinder mot tillstånd föreligger heller inte med hänsyn till de särskilda hänsynsreglerna i 11 kap miljöbalken eller miljöbalkens bestämmelser i övrigt. Tillstånd till de ansökta åtgärderna kan därför lämnas.

Av 2 kap 3 § miljöbalken framgår att den som avser att vidta en åtgärd skall utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Sådana försiktighetsmått skall vidtas så snart det finns skäl att anta att en åtgärd kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Det finns skäl att anta att ifrågakärande arbeten kan medföra sådan skada eller olägenhet. Miljödomstolen finner därför, i enlighet vad sökanden och länsstyrelsen enats om, lämpligt att delegera till tillsynsmyndigheten att fastställa ytterligare villkor som närmare framgår av domslutet.

Negativ påverkan kan komma att ske på fiskbestånd och fiske. Storleken av denna påverkan är svår att uppskatta även med långvariga och dyra utredningar, som sökanden i princip är skyldig att bekosta. Osäkerheten om skadans storlek måste därför gå ut över sökanden. Vid en skälighetsuppskattning finner miljödomstolen att 100 000 kr utgör rimlig kompensation, att användas för främjande av fisket i de vatten som berörs av det ifrågakärande vattenföretaget och i närliggande kustområden eller kustmynnande vattendrag.

Övriga nödvändiga villkor framgår av domslutet.

Miljödomstolen finner inte skäl till ändring av den tidigare fastställda avgiften för målets prövning.

Tillräckliga skäl för verkställighetsförordnande föreligger.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se överklagandehänvisning

Överklagandeskrift skall ges in till Östersunds tingsrätt, miljödomstolen, senast den 16 juli 2008 och vara ställd till Svea hovrätt, Miljööverdomstolen.

På miljödomstolens vägnar

Göran Simonsson

I miljödomstolens avgörande har deltagit rådmannen Göran Simonsson, miljørådet Lars Fors samt sakkunniga ledamöterna Mikael Lif och Carl-Halvar Halvarsson